

A HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉS ALAPVETŐ KÉRDÉSEI

Topa Zoltán

SZIE-GTK-EGyRTDI

topa.zoltan.szie@gmail.com

Egyéni feladat

- Keresni egy szabadon választott, Magyarországon megvalósított HGF projektet, ezt bemutatni és értékelni
- Írásbeli anyag nem kell, csak szóbeli előadás (20-25 perc)
- PPT szükséges
- Maximum 5 éve befejeződött projekt
- Az előadás felépítése:
  - A hely bemutatása, elhelyezése Magyarországon
  - A projekt szükségessége (bemutatni az alapproblémát)
  - A projekt bemutatása (kik kezdeményezték, milyen eszközöket használtak, milyen fázisai voltak a projektnek, mikor kezdődött, tart-e még, milyen eredményei vannak, milyen eredményeket vártak a megvalósítók stb.)

Mit jelent a helyi?

- Nincs egyetértés a definícióban
- Települési? Kistérségi/járási? Megyei? Régiós? Nem közigazgatási határokon alapul?
- Általános megegyezés: helyiek kezdeményezés, helyi alapanyagokból, helyi munkaerő által, helyieknek, helyben
- Helyi gazdaságfejlesztés tehát olyan gazdaságfejlesztés, ami a fenti alapon nyugszik (többé-kevésbé)
- Mi nem helyi gazdaságfejlesztés?
  - Központi kormányzati beruházások;
  - A helyi társadalomra, környezetre, vagy meglévő gazdasági kapcsolatokra káros beruházások, fejlesztések
  - Stb.

A helyi gazdaság definíciója

„A helyi gazdaság egy település, mikro- vagy kistérség saját adottságai által motivált, ezeket az adottságokat **fenntartható** módon felhasználó, **belső erőforrásainak mobilizálása** által működtetett összehangolt akciók/tevékenységek, emberek, intézmények, anyagok, erőforrások és eljárások összessége.”

A Helyi gazdaságfejlesztés definíciója

- *Helyi gazdaságfejlesztés minden olyan beavatkozás, amely a helyi gazdaság bármely komponensének, vagy a helyi gazdaság egészének módosítása által, és/vagy korábban hiányzó komponens(ek) bevonása révén, és/vagy kihasználatlan komponensek újraélesztésével a helyi gazdaság egy vagy több jellemzőjét (eredményességét, hatékonyságát, jövedelmezőségét, a kibocsátott termékek/szolgáltatások minőségét, a foglalkoztatottságot, a rendszer fenntarthatóságát) javítja.*

A HGF néhány fajtája (a Világbank szerint)

- Biztosítani, hogy a helyi befektetési környezet megfelelő a helyi üzletek megtelepedése számára;
- A KKV-k támogatása;
- Új vállalkozások támogatása;
- Vonzóvá tenni a helyet külső beruházások számára;
- A „kemény” infrastruktúrát érintő beruházások;
- A „puha” infrastruktúrát érintő beruházások (képzések stb.);
- Üzleti klaszterek növekedésének támogatása;
- A település egyes területeinek fejlesztése rehabilitáció vagy növekedés céljából (területalapú kezdeményezések);
- Informális és újonnan alakuló üzleti tevékenységek támogatása;
- Egyes hátrányos helyzetű csoportok támogatása.

A HGF és az EU politikai rendszerének kapcsolata

- Nincs elfogadott EU-s definíció a HGF-re
- Nincs külön politika a HGF-re (mégis hangsúlyos)
- EU politikák – kohéziós politika
- Kohéziós politika miért kell? → szolidaritás, de versenyképesség is szükséges → tagállami fejlődés és közös fejlődés → verseny Kínával, az USA-val stb.
- Innovációs politika: a helyi értékek (fenntartható) kiaknázása által innovációk születhetnek meg

- EU törekvések:

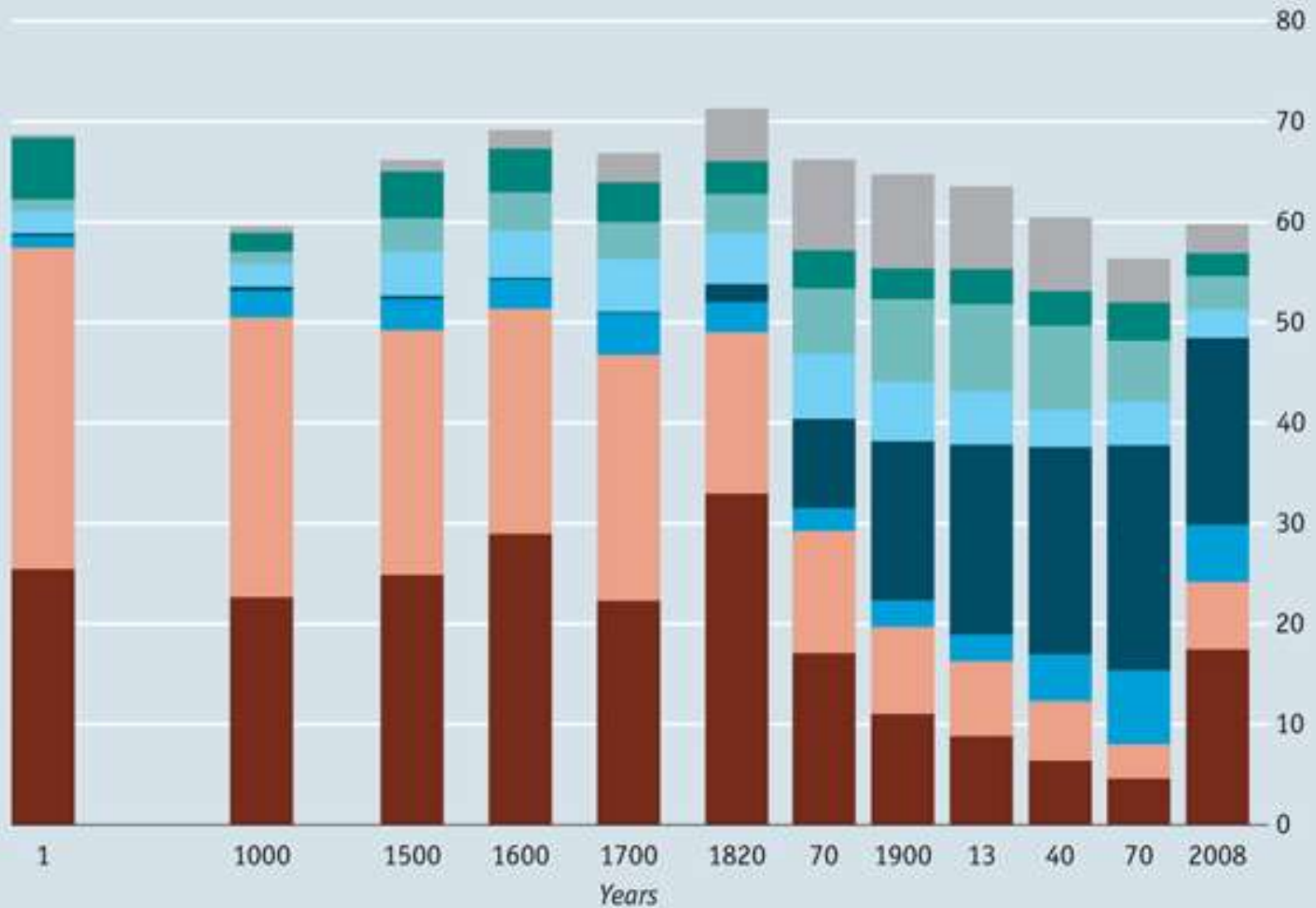
1. A szubszidiaritás elve („mindig a **lehető legalacsonyabb** szinten vizsgálni a problémát és megoldani azt”) → helyi szinten felismerni a problémát, és helyi szinten megoldást találni (állami hozzájárulás nem kizárt)
2. LEADER program: LEADER (francia betűszó: Liaison Entre Actions pour le Developpement de l’Economie Rurale) = Közösségi kezdeményezés a vidéki gazdaság fejlesztéséért. A LEADER a helyi közigazgatás, a vállalkozók és civil szervezetek összefogására épít, közösségeik kezébe tényleges döntéshozatali jogkört ad. Földrajzilag összefüggő, 10 és 100 ezer közötti lakosság számú településcsoportokat hoz létre az érintettek által kidolgozott térségfejlesztési stratégiák megvalósítására

A history of world GDP

Percentage of total, 1990 \$ at PPP*

China India Japan US France Germany Italy Britain

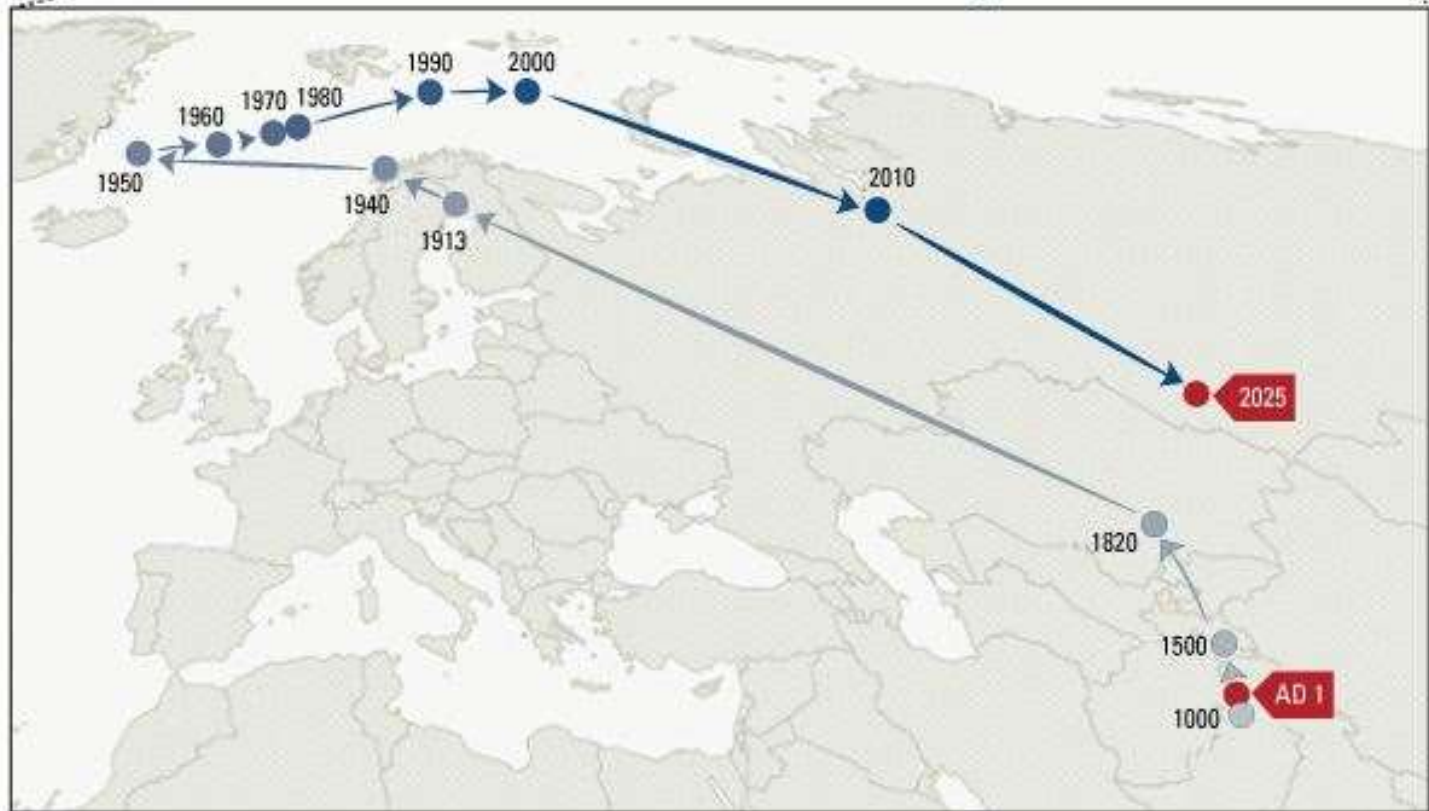

Sources: Angus Maddison, University of Groningen; *The Economist*

*Purchasing-power parity

Evolution of the Earth's Economic Center of Gravity, AD 1 to 2025

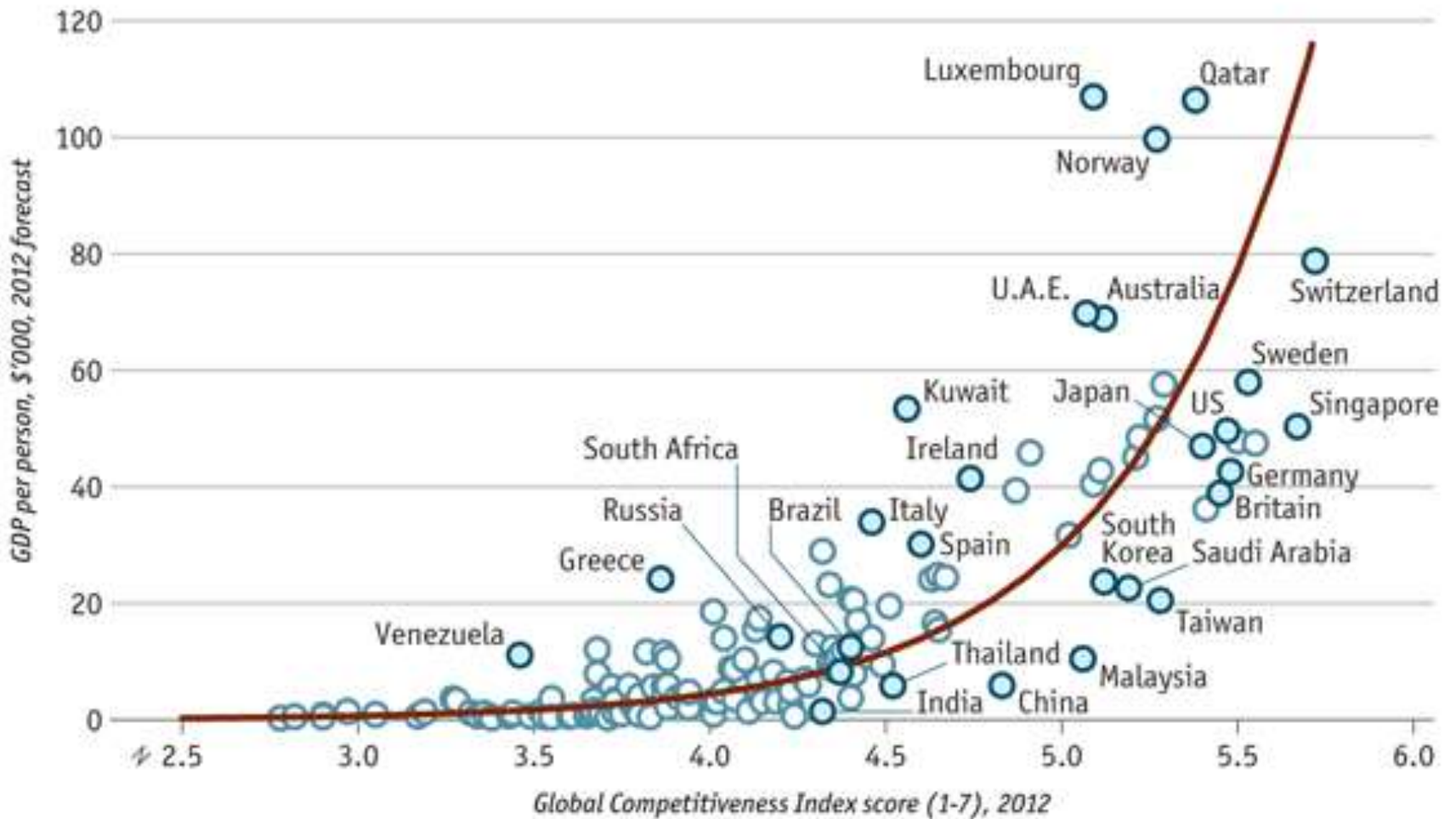
Calculated by weighting national GDP by each nation's geographic center of gravity; a line drawn from the center of the earth through the economic center of gravity locates it on the earth's surface. For detailed analysis, see the appendix in the McKinsey Global Institute (MGI) report *Urban world: Cities and the rise of the consuming class*.

Source: MGI analysis using data from Angus Maddison, University of Groningen; MGI Cityscope v2.0

Global competitiveness and GDP per person

2012

Sources: World Economic Forum; IMF; *The Economist*

Miért kell helyi? (Globális vs. Lokális)

- Tömegtermelés vs. Egyediség
- Egyediség: lehet régiós is, de minél kisebb egység, annál nagyobb egyediségről lehet beszélni
- A helyi (egyedi jellemzőkkel bíró) közösségek számára egyedi válaszok, megoldások
- Az önrendelkezés egyik lehetséges megvalósuló formája
- A helyiek szemléletformálásához is hozzájárulhat
- Együttműködési lehetőség (régis sérelmek újragondolása, elfelejtése)

A gazdaság szereplői

Egy HGF stratégia tervezése?

1. lépés: Szervezés
2. lépés: A helyi gazdaság felmérésének elvégzése
3. lépés: A stratégia kialakítása
4. lépés: A stratégia megvalósítása
5. lépés: A megvalósulás követése, értékelése

A helyi gazdaságfejlesztés lehetséges hatásai

- helyi vállalkozói tevékenységet generál;
- munkahelymegőrző és -teremtő szerepe van;
- mozgósítja a helyi közösséget, bővíti a helyi együttműködési hálót;
- a helyi erőforrások fenntartható használatához vezet;
- erősíti a helyi identitást és lokálpatriotizmust;
- a település népesség-megtartó erejét növeli, élhetőségét javítja;
- megújítja a város-vidék kapcsolatokat.

A helyi termékekkel kapcsolatos nehézségek, tanulságok

Belső problémák

- bizalmatlanság
- a felmerülő földrajzi távolságok
- termelői motivátlanság
- alacsony csatlakozási kedv
- tájékozatlanság a helyi termék kapcsán
- feladat- és ütemterv készítésének hiánya

Külső problémák

- fogyasztói tudatosság hiánya
- a rendelések lebonyolítása komoly logisztikai odafigyelést igényel.
- változó társadalmi és jogi környezet
- a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés jogi szabályozás feltételei
- szigorú kereskedelmi, szállítási és higiénia előírás
- bonyolult támogatási politika és adminisztráció
- pénzügyi hitelek előteremtése komoly nehézségekbe ütközik
- forgalmazók beszerzési forrásai kötöttek (hálózati tagságuk miatt)

Amire figyelni kell a helyi termékekkel kapcsolatban 1.

Belső

- a tagok aktív részvétele
- megújulási készség
- a közös cél érdekelje a tagokat, ne az egyéni profit
- informatikai felszereltség
- képzett tagok
- érdemes legyen a részvétel és vállalkozások magukénak éreznék a kezdeményezést

Külső

- előzetes kapcsolat építés a résztvevőkkel és információ szerzés a forgalmazható helyi termékek köréről
- reprezentatív adatgyűjtés az igények felmérésére
- kell olyan személy, aki a „hátán viszi” az egész kezdeményezést (rendelkezik helyi ismeretekkel)
- olyan vállalkozói partner, aki képes a termékek forgalmazó teljes vertikumát felölelni

Amire figyelni kell a helyi termékekkel kapcsolatban 2.

Külső (folyt.)

- olyan PR tevékenységek, amely testközelben élményt nyújtva mutatják be a termékeket
- a célcsoport folytonos bővítése
- oktatás
- folyamatos ellenőrzés
- intenzív, személyes kapcsolattartás
- kiegészítő szolgáltatások
- kezdetektől folyamatokban gondolkodni
- a vállalkozások mielőbbi tájékoztatása a valós eredményekről

Milyen NEM kell, hogy legyen a HGF?

- Nem feltétlenül kell drágának lennie.
- Nem feltétlenül kell hozzá csúcstechnológia.
- Kizárólag kis közösségeké – Nem, vidéki és városi, kicsi és nagyobb közösségek számára is fontos.
- Nem kell egyedi törekvésnek lennie – inkább csapatmunka, közösségi összefogás eredménye.
- Nem feltétlenül kell pénzügyi jutalmat várni.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

